

István, a sztár

Sajtótájékoztató a szegedi szabadtéri igazgatóságán

Második negyedszázadát kezdi nyáron a fölújított szegedi szabadtéri, s úgy füst, több szempontból érdekes, rendhagyó szezon elé néz. Ami hagyományos: a tavalyi Erkel-bemutatót, a Hunyadi Lászlóét áthozzák — amire elsősorban anyagi megfontolások készítik a szervezőket, hiszen a diszkrét és jelmezeket nem kell újra készíteni — s ugyanakkor megszokott dolog, hogy szovjet balett- vagy néptánc-együttes vendégeskedik nálunk: ezúttal a Grúz Állami Népi Együttes tér vissza, 1977 után. Némileg rendhagyó, hogy 18 előadást tartanak, ennél többet csak 1961-ben látott a közönség, s ebből is csupán az István, a király meg hatszor.

„A rendkívül érdeklődést tekintve” — tájékoztatta tegnap a sajtó képviselőit, Horváth Mihály, a Játékok igazgatója, s mindjárt hozzátette, lesz még újdonság, az úgynevezett könnyű műfajban, ami keresett cikk a dómszinpádon: most Kacsóh Pongrácnak, a János vitéz szerzőjének Rákóczi című daljátékát viszik színpadra.

Július 20. és augusztus 20. között öt bemutató szerepel a programban. A Hunyadi-val nyitnak, mely július 22-én és 28-án megy még, a karmester Pál Tamás, a ren-

dező Mikó András, ám a szereposztás előreláthatóan némileg módosul, biztosat még nem tudnak. Szórényi-Bródy: István, a király című rockoperájának előadásaihoz, hosszas tárgyalások után járult hozzá a filmgyár, a tavalyi királydombi premierről készült filmet tavasztól országosra vetítik, ám mindez nem befolyásolja a szegedi bemutató iránt gyorsan támadt nagy érdeklődést. A szabadtéri igazgatóság még decemberben rányomtatva újévi üdvözlő kártyáira, innen terjedt a hír, minek nyomán a jegyekre máris nagy számban érkeztek megrendelések. (Játéknapi: július 21, 27, 29, augusztus 4, 19, 20.). Az alkotók komoly lehetőséget látnak a darab dómszinpadi föltámasztásában, ahol természetesen Koltay Gábor rendező és Novák Ferenc koreográfus nem számíthat 400 táncosra, mindössze csak száz-százharmincra, és másfajta díszletekkel is próbálkoznak. A költségekre való tekintettel a helyáratat 20 százalékkal emelik. A szereplők közül már szerződést kötöttek Pelsőczy Lászlóval, Berei Katalival, Victor Mátéval, Vikidál Gyulával, Deák „Bill” Gyulával és Nagy Feróval. Gounod Faustja 1966-ban szerepelt a műsoron — Carlo Cava volt Mefisztó, Juan

Oncina a címszereplő és Virginia Gordoni a Margit. Most a tervezett francia nyelvű előadások helyett „hazait” tartanak augusztus 3-án, 5-én és 11-én, hogy kikkel, még a jövő zenéje. Annyi biztos, a rendező Szinetár Miklós ismét, a karmester Oberfrank Géza, a diszkrét Forrai Gábor.

A Rákóczi 1966-ban mutatta be a Király Színház, azóta nemigen lehetett róla hallani, s egy évvel ezelőtti rádiófelvételről figyeltek föl rá. Szakemberek szerint a muzsikája értékes, a szövegkönyv viszont átdolgozásra szorul — ezt végezte el Ruitner Sándor, közelítve az eredeti zűrszét a történelmi hitelességhez. Itt sincs még végleges szereposztás, csak annyit árult el a Játékok igazgatója, hogy a rendező Horváth Zoltán, a karmester Cser Miklós. Játéknapi: augusztus 10, 12, 14. A szovjet táncművészetet képviselő Grúz Állami Népi Együttes augusztus 16, 17 és 18-án lép föl Szegeden, s magyarországi turnéjuk során vendégszerepelnek a fővárosban is.

A nyári előadások fél 9-kor kezdődnek. A pénztárat, mint máskor, tavasszal nyitják.

N. I.

Kína szindróma

Szines, szinkronizált, amerikai film. Írta: Mike Gray, T. S. Cook és James Bridges. Fényképezte: James Crabe. Zene: Stephen Bishop. Rendezte: James Bridges. Főbb szereplők: Jane Fonda, Jack Lemmon, Michael Douglas.

A cím ezúttal külön magyarázatot követel: a Kína szindróma az „atomipar” sajtós szakmai tolvajnyelvénél kifejezése. Arra az esetleges nukleáris baleset utal, amely a reaktor hűtési hibája következtében fordulhat elő: ekkor a reaktorban olyan hőség keletkezik, amely akár a Föld felszínét is megolvashatja, s így a pusztulás folytatódhat „befelé”, a Föld mélyé irányába, más kontinensek, országok — Amerikából nézve a dolgok, mondjuk Kína felé is.

Amerikából nézve a dolgokat, persze sok minden más, atomreaktorügyekben. Például a sajtó, ezen belül a tévé szerepe és lehetőségei. Jane Fonda, ezúttal úgy is mint kolleginánk, szerepkörében „a” riporter-karrierhez vezető utat járja be, egyúttal szinte receptet is adva ahhoz, mi vezethet végül szakmai megdicsőüléshez odaát. A téma, valljuk be, kezdetben csak enyhén vészterhes (bár léven szó atomról, idestova negyven éve baljós és féltémetes képzetek támadhatnak), hiszen egy atomerőmű ismeretterjesztő jellegű tévés bemutatása még nem az a kimondottan „blikkfangos”, karrierológiai szempontból fenemód vonzó munka, főleg ami a vonatkozó nyugati szakmai követelményeket illeti. Ami viszont ebből az alaphelyzetből kibomlik — már száz százalékgig „profi dolog”. S nemcsak tematikailag és nem is csupán a riporter-hívg szemszögéből. Ez már

— szerencsére — James Bridges filmjének érdeme. Mert a Kína szindróma sokkal inkább vérbeli mozifilm, mint több hasonló, rejtett veszélyhelyzeteket kiaknázni kívánó alkotás. A katasztrófa- és kalandfilmek bizonyos elemei ötvöződnek ugyan itt is, a meg lehetőségek ismerős, rettenthetetlenül nyomozó sajtó motívumával, de ezúttal a „tálatás” annyira élő és eleven, a film első és utolsó negyedében annyira lebilincselő, hogy a megsokkott dramaturgiai fogások és műfaji elemek egyáltalán nem zavaróak. S mindezt betetőzi a sokadszorra megállapítható tény, vagyis hogy uram isten, milyen rettenetesen jó színész ez a Jack Lemmon, aki a forgatókönyv szerepeltetésénél most is legalább tízszeresen többet ad, vonásainak rezdüléseit monológokat pótolnak, gesztusai hosszas szóbeli jellemzéseket. Mózgása annyira plasztikus, hogy úgy tűnik, mintha a létező összes dimenzióban csak ő lenne jelen egy-egy snittben, egyes-egyedül.

Persze, távolról sem hibátlan azért ez a „reaktor-történet”. Az indokoltnál jóval hosszabb terjedelem a film középső részének teljesen szükségtelen elnyújtásával magyarázható. A kezdeti sodró lendület megtörik, jó néhány üresjárat, sőt, kimondottan unalmas perc következik, a lelassult ritmus, az imígyen „leült” cselekmény éppen ezért csak nehezen „pörög föl” a befejező negyed részre — bár akkor maximálisan, mi több, bravúrosan.

A Stúdió '84 keddi esti adásában a film kapcsán hallhattuk szakemberek véleményét: hasonló vészhelyzet, a Kína szindróma be-következése gyakorlatilag szinte kizárt. Igaz, Amerikában fatális módon éppen alig a film elkészülte után

Igenis előfordult (majdnem) efféle üzemzavar egy reaktorban, de a biztonsági rendszerek végül is — csak úgy, mint a filmben — megakadályozták a súlyosabb balesetet. Így aztán, ha már félni kell, bármilyen szuggesztív is időnként ez a kétórás mozdírab, szerény véleményem szerint nem a vezérlotheremben tapasztalható ügyeletek, s még csak nem is az üzemeltető társaság machinációi miatt szükséges. Ok nem viselnek egyenruhát.

Domonkos László

Több gyógyszer, műanyag

A vegyipari ágazat az ipar átlagánál valamivel gyorsabb ütemben fejlődik, termelése ebben az évben két százalékkal, szocialista exportja 10–11, konvertibilis elszámolás kivételével pedig 5–6 százalékkal bővül. Dinamikus nő a szerves és szervetlen vegyipari, a gyógyszer- és a műanyagipari termékek kivitele, valamint a vegyszár export. Fokozódik a kivitel a gumi-félékből, kőolajszármazékokból is.

Az Ipari Minisztérium ágazati irányelvei szerint a kőolaj-feldolgozó iparban tovább nő a gyártó kapacitás. A Dunaj Kőolajipari Vállalatnál az év második negyedében új katalitikus krakk-üzemmel adnak át. Így a korábbi több benzín, gázolaj, úgynevezett fehérarú készült. A Komáromi Kőolajipari Vállalatnál az aromás vegyületek (benzol, toluol stb.) gyártási technológiáit korszerűsítik, erre programot is kidolgoztak.

1984-ben a vegyipari ágazat egyik legfontosabb célkitűzése: a műanyagfeldolgozás nagyobb arányú fejlesztése. Az ehhez szükséges alapanyaggyártó kapacitás —

Előadóművész-fesztivál

A költészet, a versmondás népszerűsítése, az előadóművészet színvonalának emelése érdekében a Művelődési Minisztérium, a Színházművészeti Szövetség és a Magyar Rádió az idén is megrendezi az előadóművész-fesztivált.

Nevezni január 25-ig lehet, lakcím megjelölésével írásban a Színházművészeti Szövetségnél (1068 Budapest, VI. kerület, Gorkij fasor 38.). A nevezésnek tartalmaznia kell öt József Attila, vagy más magyar költő alkotásának, illetve 20 percet meg nem haladó monodrámának, vagy előadóművészetnek a címét.

Mivel a nevezések száma az eddigi tapasztalatok szerint többszöröse a műsorokban felléphető művészeknek, a jelentkezők nagy részének előzetes meghallgatáson kell részt vennie. A fellépők másik részét a szervező bizottság hívja meg. A VII. előadóművész-fesztivál a költészet hetén lesz, április közepén.

Tájékoztató a DÉLÉP-nél

Cseréptető panelházak

Tegnap, szerdán Szegeden Sípós Mihály, a DÉLÉP vezérigazgatója sajtótájékoztatót ismertette az újságírókkal a megye legnagyobb építővállalatának múlt évi eredményeit és idei terveit. Szűkebb pátriánk lakossága azért is figyelheti érdeklődéssel a DÉLÉP munkáját, hiszen az otthonok nagy részét ez a cég építi.

A nyolcvanas évek eleji kezdeti megtorpanást tavaly már felváltotta a reményteljes bizakodás. Az elmúlt évben a lakásépítési tervet túlteljesítették, 2821 új otthont adtak át. Az előrelépés elsősorban a vállalati belső irányítási rendszer korszerűsítésének, a vállalati politikai meghonosításának köszönhető, ami az idén tovább folytatódik. Két leányvállalatot alapít a DÉLÉP budapesti és békéscsabai székhellyel, s ettől az átszervezéstől azt reméli, hogy a termelés hatékonnyabbá válik. Köztudott,

hogy a házgyár kapacitásának teljes kihasználása miatt Csongrád megyén kívül is vállaltak munkát, és a VI. ötéves terv végéig a házgyári termékeket el is tudják adni. Szó volt a tájékoztatóról arról is, hogy élesedik a verseny a kivitelező szervezetek között. Egyre több az olyan munka, amelyet csak verseny-tárgyalás útján lehet elnyerni, egyszóval a piac igényei a meghatározók.

Érdekesen alakul a kereslet a lakásoknál. A 70-es években a közepes nagyságú otthon volt a népszerű, ma elsősorban a garzonok, valamint a nagy, 80 négyzetméteres lakások a kultiváltak. Korábban a tanácsok, ma a lakások zöménél az OTP a megrendelő. Az új beruházói kérések igényesebbek és a házak külső megjelenésében is éreztetik hatásukat. Például Felsőváros újabb ütemében a három-négy szintes, magas tetős, cserepes panelházak kedves színfoltjai lesznek az új lakótelepek. A házgyár más, újabb termékeivel már az idén megismerkedhet Szeged lakossága. Változatosabb, otthonosabb új városrészeket ígér a kivitelező, és uralkodóvá válik az alacsony ház. Újszegeden folytatják a családi házak alapozását, de megjelennek a kétemeletes kistársasházak is.

Műszaki fejlesztéssel, az

innovációs készséggel fokozza a DÉLÉP versenyképességét. A belvárosi rekonstrukcióhoz a foghíjak beépítésére kínálja az IMS, valamint az öntött SCAN-FORM technológiát. Az idei építkezésekből a legfontosabbak a következők: befejezik a rókusi vitoronny készítését, hozzákezdnek Újszegeden egy SZOT-gyógyszálló kivitelezéséhez. Folytatják a Szegedi Nemzeti Színház rekonstrukcióját, közel 100 millió forint értéket építenek be az idén. A vállalat készen áll, hogy hozzálasson az új klinikai tömb alapozásához. Erőfeszítéseket tesznek, hogy külföldön jobb piaci pozíciókat szerezzenek. A DÉLÉP alvállalkozóként, bér-munkában dolgozik az NSZK-ban. Távoli terv, hogy egy külföldi céggel közös vállalként, a harmadik piacon is megjelenjenek a szegedi építők.

A hatékonyabb munkát kísérleti bér-gazdálkodás bevezetésével is szeretnék elérni: megszűnik az egyenlősi, és egyre inkább kialakul a differenciált jövedelem. Azok a szervezetek, kollektívák kaphatnak bérfejlesztést, amelyek nagyobb nyereséget érnek el. Ahol a vállalati átlagnál alacsonyabb jövedelmet produkálnak, ott még a bázis-szintű bért sem kapják meg.

Könyvjelző és futár

A fővárosiak tavaly az 1982. évnél valamivel többet költöttek könyvvásárlásra: a budapesti könyveladásból 77 százalékkal részesedő Állami Könyvterjesztő Vállalat forgalma 1,2 milliárd forint volt, s ez csaknem tíz százalékkal haladta meg az 1982-es évi értékesítést — jelentette be egyebek között Török Ottó, az ÁKV igazgatója szerdán a vállalat székházában tartott sajtótájékoztatót.

Az idei tervekről szólva az igazgató elmondta, hogy elsősorban a vásárlók megtartására törekednek, s mindössze három százalékkal kívánják növelni a könyvforralmat. Tovább fejlesztik a könyvjelző szolgáltatást, s szorgalmat

megszervezik a könyvfutár szolgáltatást, amelynek feladata lesz, hogy a telefonon, vagy írásban érkező megrendeléseket rövid idő alatt teljesítsék. A szűkebb anyagi lehetőségek ellenére gyarapítják, illetve korszerűsítik a bolti állományt.

Az egyenletes ellátás, a vásárlók várható igényeinek megfelelő példányszámok kialakítása érdekében tovább kívánják javítani a kapcsolatot a kiadókkal. Tervezik a régi könyvritkaságok újabb példányainak reprint kiadását megjelentetését. Elképeztetésre törekednek, s mindössze három százalékkal kívánják növelni a könyvforralmat. Tovább fejlesztik a könyvjelző szolgáltatást, s szorgalmat